

ХИЖНЯК ІГОР АНТОНОВИЧ

10 жовтня 2020 р. на 73-му році життя після тяжкої короткотривалої хвороби відійшов у вічність відомий український історик і політолог-міжнародник, доктор історичних і доктор політичних наук, професор історії та політології, академік Української академії політичних наук, дійсний член Американської академії соціальних і політичних наук, головний науковий співробітник відділу глобальних цивілізаційних процесів Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України» Ігор Антонович Хижняк.

І. А. Хижняк народився 26 вересня 1948 р. у Львові в родині Антона Федоровича і Людмили Андріївни Хижняків. Його батько, пізніше відомий український письменник, працював тоді відповідальним редактором газети «Вільна Україна». У 1950 р. А. Ф. Хижняка переводять до Києва на посаду головного редактора «Літературної газети». Разом із ним до столиці переїздить і родина. У 1956-1966 рр. Ігор навчався в середній школі, після



закінчення якої вступив на факультет романо-германської філології Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка. Ще навчаючись в університеті, працював перекладачем економічної місії при Посольстві СРСР в Арабській Республіці Єгипет. Закінчивши навчання на факультеті, у 1972 р. Ігор Антонович працює завідувачем аудіофонетичною лабораторією 10-місячних курсів іноземних мов при університеті. У 1973-1976 рр. – викладав англійську мову на кафедрі теорії і практики перекладу факультету міжнародних відносин і міжнародного права, навчався в аспірантурі КДУ імені Т.Г. Шевченка, яку закінчив 1979 р.

У 1979-1987 рр. І. А. Хижняк працював на посадах асистента та доцента кафедри загальної історії Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького (нині – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова). 16 червня 1980 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Державне регулювання

та ідеологічна орієнтація культурних процесів у США 60-70 рр. ХХ ст.». У квітні 1984 р. Ігор Антонович отримав звання доцента кафедри загальної історії КДПІ імені О. М. Горького, а невдовзі вийшла друком його перша монографія: «США: государство, бизнес и культура 60-80 гг. ХХ ст.» (Київ: Вища школа, 1986). У 1986-1989 рр. І. А. Хижняк навчається в докторантурі, у 1989-1995 рр. працює на посаді професора, завідувача кафедри загальної історії історичного факультету КДПІ імені О. М. Горького (із 1993 р. – Українського державного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова). У 1991-му він захистив докторську дисертацію «Проблеми соціального регулювання сфери культури США 60-80-х рр. ХХ ст.» (спеціальність: 07.00.02 – Всесвітня історія). 29 січня 1992 р. Ігор Антонович отримав звання професора кафедри загальної історії. У 1993-му році першим серед учених-гуманітаріїв України І. А. Хижняк був запрошений для викладацької та наукової роботи до США. Протягом двох років працював за контрактом в американських державних університетах: Bowling Green State University (штат Огайо) та Michigan State University (м. Іст Лансінг, штат Мічиган). Повернувшись до України у 1995-му, Ігор Антонович знову працює професором кафедри всесвітньої історії НПУ імені М. П. Драгоманова, а з 1996-го по 2013-й рік – ще й на посаді головного наукового співробітника Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України. У 2001 р. професор І. А. Хижняк публікує монографію «Патронована культура та культурна демократія у США. Культурні процеси в американському соціумі періоду індустріальних та постіндустріальних трансформацій (др.

пол. XX ст.): соціально-політичний вимір» (Київ: Вид-во МВС України). Тоді ж Ігоря Антоновича запрошують на викладацьку та наукову роботу до Міжрегіональної Академії управління персоналом (МАУП), де він обійняв посаду професора, завідувача кафедри міжнародних відносин та країнознавства. У 2003 р. І. А. Хижняк захищає докторську дисертацію з політології (спеціальність: 23.00.04 – Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку), його обирають академіком МАУП, а 2009-го – дійсним членом Української Академії політичних наук.

У 2011-2014 р. І. А. Хижняк працював у Міжнародному відкритому університеті розвитку людини «Україна» на посаді завідувача кафедри міжнародної інформації. У 2014 р. – у Маріупольському державному університеті на посадах професора кафедр міжнародних відносин і зовнішньої політики та кафедри міжнародної інформації. Тоді ж світ побачила його монографія «Рок-н-ролл: информационная реальность и виртуальность: руководство по истории музыки, социологии культуры, страноведению, управлению потоками международной медиакоммуникации, эстетике протестной тематики и радикализма и многому другому» (Київ: «Освіта України», 2014).

Із жовтня 2015 р. Ігор Антонович – головний науковий співробітник відділу глобальних цивілізаційних процесів Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України». У 2018 р. вийшла друком його монографія «Від «навіки разом» до «omnesetsingulos» (разом і окремо). Україна в системному протистоянні глобальних полюсів сили» (Київ: Саміт-Книга). Наприкінці вересня 2020 р. вчений у колі найближчих йому людей тихо відсвяткував своє 72-річчя, а 10 жовтня Ігоря Антоновича Хижняка не стало.

Понад 20 років свого яскравого, наповненого нестримним бажанням постійного пошуку, відкриттів і нового досвіду життя викладача і науковця Ігор Антонович віддав праці на історичному факультеті НПУ імені М. П. Драгоманова. Світлі спогади про нашого вчителя і колегу назавжди залишаться з тими, кого він навчав, із ким працював і товаришував.

Редакційна колегія

ПРОРОЧИЙ ДАР ПРОФЕСОРА ІГОРЯ ХИЖНЯКА

Серед викладачів історичного факультету КДПІ імені О. М. Горького рубежу 70-80-х рр. XX ст. професор Ігор Антонович Хижняк вирізнявся особливою ерудицією. Можливо, пов'язаною – сьогодні може це пояснити – із його попередньою роботою військового перекладача. Про це в ті часи ходили певні чутки. Проте ореол «глибокої таємничості» епохи брежнєвсько-адроповської робив свою справу – ні я, ні хто інший нічого достеменно про минуле нового викладача всесвітньої історії не знали.

У той час доцент, кандидат історичних наук І. А. Хижняк викладав у нас, студентів-п'ятикурсників історичного факультету, навчальну дисципліну «Новітня історія країн Європи і Америки другої половини XX століття». Лекційні, а особливо семінарські, заняття Ігоря Антоновича нас, майбутніх учителів історії, захоплювали можливістю поглибити свої базові знання з предмету, наповнити їх новою, не доступною ні з рекомендованої літератури, ні з інших джерел інформацією. Адже в часи тотальної цензури та закритості можливість користуватися джерелами іноземного походження для радянських істориків була вкрай обмеженою, а для нас, студентів, це було просто неможливо.

Молодий викладач як професіонал і особистість захоплював нас, юнаків, не лише глибоким знанням предмету та широкою ерудицією, але й манерою поведінки та зовнішнім виглядом. Ігор Антонович умів одягатися, відстежувати актуальні тенденції моди та стилю. У часи «розвинутого соціалізму» та загального дефіциту будь-яких товарів «народного споживання» (як тоді було прийнято говорити) цей його приклад був для нас, зовсім молодих людей, особливо повчальним.

Аудиторні заняття, які проводив доцент І. А. Хижняк, вирізнялися вільною атмосферою спілкування та відсутністю з боку викладача будь-якої зверхності у ставленні до студентів, що нам тоді найбільше імпонувало. Пам'ятаю, Ігор Антонович любляв для «розминки» продемонструвати студентам останню модель ручки «Parker» (мабуть, привезеної ним з Єгипту) чи провести, як ми сьогодні це б назвали, невеликі майстер-класи з підбору кольору